

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 151/2026-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zastúpenej WEBBER LEGAL, s.r.o., Duchnovičovo námestie 1, Prešov, proti postupu Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp.zn. 19Csp/35/2021 takto

rozhodol:

1. Postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 19Csp/35/2021 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadosťučinenie **1 500 eur**, ktoré **je** Okresný súd Trenčín **povinný** vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Trenčín **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 14. apríla 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) [a v súvislosti s tým aj základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej

len „listina“) a práva podľa čl. 38 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“)] postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19Csp/35/2021 (ďalej len „napadnuté konanie“). Domáha sa tiež priznania primeraného finančného zadostučinenia 2 000 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 151/2026-14 z 12. marca 2026 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka v napadnutom konaní vystupuje v procesnom postavení žalovanej vo veci uplatneného nároku žalobcu IFIS investiční fond, a.s. (ďalej len „žalobca“), o zaplatenie 4 887,65 eur s príslušenstvom (na základe postúpenia veci okresnému súdu upovedomením zo 4. júna 2021 po podaní odporu sťažovateľkou proti platobnému rozkazu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 6Up/103/2021 z 10. marca 2021).

4. K priebehu konania sťažovateľka uviedla, že okresný súd ju 15. júna 2021 vyzval na podanie vyjadrenia k replike žalobcu (vyjadrenie sťažovateľka podala 16. júla 2021). V dôsledku vyhláseného konkurzu na majetok pôvodného žalobcu Silverside, a.s. (uznesením Okresného súdu Bratislava I č. k. 31K/25/2022-1230 z 22. septembra 2022), bolo napadnuté konanie prerušené. Podaním z 27. júna 2023 žalobca súhlasil s pokračovaním v napadnutom konaní a 5. júna 2024 podal návrh na zmenu žalobcu [zmenu okresný súd pripustil uznesením sp. zn. 19Csp/35/2021 zo 16. augusta 2024 (ďalej len „uznesenie okresného súdu zo 16. augusta 2024“)].

5. Okresný súd nariadil pojednávanie na 13. február 2025, ktoré bolo odročené na 11. marec 2025, na ktorom bol vyhlásený rozsudok okresného súdu sp. zn. 19Csp/35/2021 z 11. marca 2025 (ďalej len „rozsudok okresného súdu z 11. marca 2025“). Proti nemu sťažovateľka podala odvolanie.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka vo vzťahu k napadnutému konaniu namieta nečinnosť okresného súdu, ako aj to, že jeho postup je neefektívny a nesústredený. Poukázala na to, že od postúpenia veci okresnému súdu do vykonania prvého pojednávania uplynulo viac ako 3 a pol roka. Dodala, že proti rozsudku okresného súdu z 11. marca 2025 podala odvolanie. Argumentovala, že predmetom napadnutého konania je mimoriadne jednoduchá právna vec (rozhodovanie o uplatnenom peňažnom nároku zo spotrebiteľskej zmluvy), ktorá tvorí bežnú súdnu agendu.

III.

Vyjadrenie okresného súdu

7. Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr 382/2026 doručenom ústavnému súdu 7. apríla 2026 s odkazom na prehľad vykonaných procesných úkonov uviedol, že priebeh napadnutého konania nevykazuje znaky konania s prieťahmi. Podotkol, že sama sťažovateľka podaním okresnému súdu doručeným 10. marca 2026, teda v deň konania posledného pojednávania, navrhla prerušenie napadnutého konania do skončenia konania o inej ňou podanej ústavnej sťažnosti (podanej deň pred pojednávaním). Uviedol, že počas napadnutého konania došlo k jeho

prerušení aj v dôsledku vyhlásenia konkurzu na majetok pôvodného žalobcu (22. septembra 2022) a vyžadoval sa súhlas konkurzného správcu na pokračovanie v prerušenom konaní, pričom v konkurznom konaní sa správca opakovane menil. Následne bola novým konkurzným správcom postúpená žalovaná pohľadávka, s čím bola spojená nutnosť rozhodnutia o procesnom nástupníctve na strane žalobcu.

8. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľku na zaujatie stanoviska k vyjadreniu, keďže jeho obsah nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej esenciálnej podstate (porušenie označených práv).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, ako aj s vyjadrením okresného súdu a obsahom na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

10. Podstata argumentácie sťažovateľky v súvislosti s namietanými priet'ahmi (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) (v súvislosti s tým namieta aj porušenie práv podľa čl. 36 ods. 1 listiny a podľa čl. 38 charty) v napadnutom konaní sa sústreďuje do namietania nečinnosti, ako aj neefektívneho a nesústreďeného postupu okresného súdu.

11. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (IV. ÚS 250/2025).

12. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Povinnosť súdu a sudcu konať bez priet'ahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

13. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitnosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmet napadnutého konania patrí v zásade medzi bežnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov. Právnou či skutkovou náročnosťou veci pritom neargumentoval ani samotný okresný súd.

14. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľky, ústavný súd dospel k záveru, že na jej strane neboli zistené také skutočnosti, ktoré by rozhodujúcim spôsobom ovplyvnili celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania.

15. Tretím hodnotiacim kritériom je postup prvoinštančného súdu. K tomu je potrebné v prvom rade uviesť, že napadnuté konanie od postúpenia veci na okresný súd (4. júna 2021) prebieha 4 roky a 10 mesiacov (keďže napadnuté konanie stále nie je právoplatne ukončené).

16. Vo vzťahu k postupu prvoinštančného súdu (ako vyplýva aj z obsahu predloženého spisového materiálu) ústavný súd uvádza, že po ukončení písomnej časti konania okresný súd na základe návrhu sťažovateľky z 3. decembra 2021 uznesením sp. zn. 19Csp/35/2021 z 27. decembra 2021 (ďalej len „uznesenie okresného súdu z 27. decembra 2021“) rozhodol o nariadení neodkladného opatrenia (ktorým žalobcovi uložil povinnosť zdržať sa výkonu práva na zrážky zo mzdy a iných príjmov sťažovateľky do právoplatného skončenia konania vo veci samej). O odvolaní sťažovateľky (okresnému súdu doručenom 26. januára 2022) proti uzneseniu z 27. decembra 2021 rozhodol Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), ktorý uznesením č. k. 6CoCsp/13/2022-179 z 5. apríla 2022 potvrdil odvolaním napadnuté uznesenie (spis bol okresnému súdu vrátený 8. apríla 2022). Na základe výzvy okresného súdu z 26. mája 2023 žalobca podaním z 27. júna 2023 súhlasil s pokračovaním v napadnutom konaní. Po vydaní uznesenia okresného súdu zo 16. augusta 2024 (o pripustení zmeny žalobcu) okresný súd 12. decembra 2024 nariadil pojednávanie na 13. február 2025 (z ktorého sa ospravedlnili obe sporové strany), ktoré bolo odročené na účel verejného vyhlásenia rozsudku na 11. marec 2025 (na pojednávaní bol vyhlásený rozsudok okresného súdu). Odvolanie sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu z 11. marca 2025 bolo spolu so spisom na krajskom súde predložené 21. augusta 2025. Krajský súd ho uznesením č. k. 8CoCsp/21/2025-283 z 26. novembra 2025 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (spis bol okresnému súdu vrátený 19. decembra 2025). Po vrátení veci okresný súd na pojednávaní 10. marca 2026 vyhlásil rozsudok sp. zn. 19Csp/35/2021 (ďalej len „rozsudok okresného súdu z 10. marca 2026“), ktorým zamietol návrh sťažovateľky na prerušenie konania, zamietol žalobu v celom rozsahu a priznal sťažovateľke nárok na náhradu trov konania. Dňa 24. marca 2026 bol rozsudok okresného súdu z 10. marca 2026 vypracovaný a expedovaný.

17. Ústavný súd k opísanému priebehu napadnutého konania uvádza, že v postupe okresného súdu zistil jeho nečinnosť (primárne v období od 28. júna 2023, keď žalobca doručil súhlas s pokračovaním v napadnutom konaní, do 17. apríla 2024, keď okresný súd začal vykonávať úkony v súvislosti s doručeným oznámením o postúpení pohľadávky), pričom za zmienku tiež stojí, že (prvé) pojednávanie sa uskutočnilo až po uplynutí 3 rokov a 9 mesiacov od postúpenia veci. Zároveň bola identifikovaná aj nesústreďená činnosť v dôsledku zrušenia rozsudku okresného súdu z 11. marca 2025. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju judikatúru, z ktorej jasne vyplýva, že ak po využití opravných prostriedkov (riadnych ale aj mimoriadnych) dôjde k zrušeniu rozsudku prvoinštančného súdu (z dôvodu procesných alebo hmotnoprávných pochybení) a k vráteniu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie tomuto súdu, uvedené ide primárne na ťarchu súdu, ktorému bolo dané rozhodnutie zrušené (m. m. I. ÚS 94/2022), teda v danom prípade okresného súdu. V ostatných fázach napadnutého konania nevzhliadol zásadnejšie nedostatky v postupe prvoinštančného súdu.

18. Ústavný súd zároveň opakovane dáva do pozornosti, že od účastníkov konania obracajúcich sa na všeobecné súdy s dôverou, že bude v ich veci spravodlivo a včas rozhodnuté, nie je možné spravodlivo požadovať, aby „strpeli“ nedostatky na strane všeobecného súdu (resp. štátu) spôsobené zlou organizáciou práce či v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia súdov. V zmysle svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky na riadny výkon

spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľky.

19. Po zhodnotení všetkých okolností prípadu ústavný súd preto dospel v danej veci k záveru (s poukazom na indikovanú nečinnosť a nesústredenú činnosť okresného súdu), že napadnuté konanie trpí priet'ahmi, ktoré idú na vrub postupu okresného súdu. V napadnutom konaní sa nepostupovalo v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia veci.

20. Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd uzatvára, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

21. Ústavný súd zároveň vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny a jej práva podľa čl. 38 charty postupom okresného súdu v napadnutom konaní uvádza, že aj keď bolo v danom prípade ústavným súdom konštatované porušenie práva sťažovateľky na konanie bez priet'ahov (podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), s porušením ktorých sťažovateľka spája aj namietané porušenie uvedených práv podľa listiny a charty, pre prípadný záver o ich porušení je potrebné skúmať konkrétne okolnosti daného prípadu, či tieto odôvodňujú záver o ich porušení. Nie je totiž možné automaticky konštatovať ich porušenie len s odkazom na konštatované porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

22. Pri skúmaní opodstatnenosti námietok sťažovateľky vo vzťahu k porušeniu týchto práv (podľa čl. 36 ods. 1 listiny a podľa čl. 38 charty) napadnutým konaním ústavný súd považoval za relevantné, že v prípade sťažovateľky už zo strany okresného súdu bolo (opätovne) vydané (aj keď neprávoplatné) rozhodnutie – rozsudok okresného súdu z 10. marca 2026 (teda už bolo prvoinštančným súdom rozhodnuté o ňou uplatnenom nároku). Zároveň ústavný súd dáva do pozornosti, že ani samotná dĺžka napadnutého konania nedosahuje takú intenzitu, pri ktorej by bolo v zásade možné uvažovať (aj) o porušení práva na súdnu ochranu (v ponímaní odmietnutia spravodlivosti v dôsledku extrémnej dĺžky napadnutého konania). S poukazom na uvedené preto ústavný súd tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

23. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na skutočnosť, že 24. marca 2026 už bol rozsudok okresného súdu z 10. marca 2026 vypracovaný a expedovaný, ústavný súd okresnému súdu nedal prikáz konať v napadnutom konaní (bod 4 výroku nálezu).

24. Keďže ústavný súd rozhodol, že právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez priet'ahov (podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) bolo porušené, zaoberal sa aj jej žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Požadovala priznanie zadosťučinenia 2 000 eur, čo odôvodňovala neprimeranosťou celkovej dĺžky napadnutého konania.

25. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

26. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal na tieto základné okolnosti. Prvou je zohľadnenie celkovej dĺžky napadnutého konania. Tiež prihliadol na to, že na strane sťažovateľky nebolo zistené také správanie, ktoré by malo za následok jeho predĺženie v relevantnej miere. Zároveň však bolo zohľadnené, že po vrátení veci (po zrušení rozsudku okresného súdu z 11. marca 2025) okresný súd vydal v krátkej dobe (3 mesiacov) nové rozhodnutie vo veci – rozsudok okresného súdu z 10. marca 2026. Preto rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia 1 500 eur (bod 2 výroku nálezu). Ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde nevyhovel tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľka žiadala priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 4 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

27. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 949,17 eur (bod 3 výroku nálezu).

28. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľky zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože jej právny zástupca je platiteľom tejto nepriamej dane.

29. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. apríla 2026

Libor Duľa
predseda senátu